

Jordbrukets forhandlingsutvalg

Dagsprotokoll av 16. mai 2017

Jordbrukets forhandlingsutvalg viser til Jordbruket krav av 26. april, Staten tilbud av 5. mai 2017 og Arbeidsdokument av 9. mai fra Jordbrukets forhandlingsutvalg, samt de prosesser som er ført mellom partene. Stortingets behandling av Meld. St. 11 (2016-2017) «Endring og utvikling – En fremtidsrettet jordbruksproduksjon» i Innst. 251 S. (2016-2017) legger klare føringer for årets jordbruksoppgjør. Jordbrukets forhandlingsutvalg har fulgt Stortingets føringer opp i kravet.

- 1) Næringskomiteens flertall bestående av H, Frp, Krf og V viser til at *«Inntektsnivået i jordbruket varierer betydelig mellom bruk, men er gjennomgående lavt.»* Statens tilbud innebærer en inntektsvekst i 2018 på 2,25 prosent tilsvarende om lag 8.000 kr/årsverk, mens det for andre grupper i samfunnet forventes en vekst på 3,1 prosent tilsvarende 16.700 kr/årsverk. Jordbrukets forhandlingsutvalg legger særlig vekt på at et samlet Storting har vedtatt et nytt inntektsmål for jordbruket med ambisjon om sterkere inntektsvekst. *«For å sikre rekruttering, og for å løfte inntektsmulighetene i næringen, mener komiteen at inntektsmålet skal være å redusere inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet. God markedstilpasning og produktivitetsutvikling vil være en forutsetning for inntektsdannelsen.»*

Jordbrukets forhandlingsutvalg vil understreke at inntektsgapet må reduseres målt i kroner. Statens tilbud øker inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet. Jordbrukets forhandlingsutvalg mener at en prosentvis vekst som ikke reduserer inntektsgapet målt i kroner, ikke er i tråd med Stortingets inntektsmål. Jordbrukets forhandlingsutvalg konstaterer at Regjeringen i tilbudet ikke har tatt inn over seg det nye inntektsmålet, og heller ikke under forhandlingene har vist tilstrekkelig vilje til å imøtekomme Jordbruket.

- 2) Stortinget har vedtatt at landbruk over hele landet er et overordnet mål for landbrukspolitikken. Vilkårene for jordbruksdrift er forskjellig i ulike deler av landet og mange bruk har begrenset ressursgrunnlag. For å nå Stortingets mål må en derfor utjevne inntekt etter geografi og bruksstørrelse. I dag er inntekten per årsverk gjennomgående svak for små og mellomstore bruk. Fra behandlingen av jordbruksmeldinga har vi merket oss at flertallet i næringskomiteen understreker at *«norsk matproduksjon i størst mulig grad bør være basert på norske arealressurser.»*

For å hindre at jordbruksarealer går ut av drift, må lønnsomheten for små og mellomstore bruk over hele landet løftes vesentlig. Statens tilbud innebærer ikke et nødvendig inntektsløft for disse bruksgruppene.

- 3) Et samlet Storting er opptatt av forutsigbare rammevilkår for ei langsiktig næring som jordbruket. Statens tilbud innebærer store omfordelinger og stor inntektsnedgang for en rekke produksjoner og bruk. Blant annet vil avviking av det generelle beitetilskuddet,

fjerning av arealtilskuddet til grovfôr i sone 1 og reduksjon i sone 3-4, samt svekkede rammevilkår for svineholdet, gi store tap for enkeltprodusenter.

Jordbrukets forhandlingsutvalg kan ikke akseptere en løsning som gir betydelige tap for store produsentgrupper.

- 4) En samlet næringskomité har merket seg at «*Norges forpliktelser i WTO vil bety at eksportstøtten for svin vil falle bort senest fra utgangen av 2020, og at taket for gul støtte i WTO kan gjøre det nødvendig å avvikle målprisen for svin innen den tid*». Taket for internstøtte (gul støtte) i WTO er på 11,449 mrd. kroner. Regjeringen vil fjerne målprissystemet for svinekjøtt fra 1. juli 2017. Vår vurdering er at internstøtten i 2017 ikke vil overstige taket, selv om kornavlingene skulle bli rekordhøye og matkornandelen større enn noen gang.

Det er derfor ikke behov for tilpasninger i markedsordningen for svin nå for å oppfylle Norges forpliktelser i WTO. Jordbrukets forhandlingsutvalg mener det er viktig å videreføre målprissystemet, og slik legge til rette for en effektiv markedsbalansering av svinekjøtt.

Jordbrukets forhandlingsutvalg har vist betydelig forhandlingsvilje. Jordbrukets forhandlingsutvalg kan ikke inngå en jordbruksavtale som vi mener er i strid med Stortingets nylige behandling av Meld. St. 11 (2016-2017). Jordbrukets forhandlingsutvalg konstaterer at avstanden mellom partene er for stor til at det er mulig å finne fram til en forhandlingsløsning, og går med dette ikke videre i årets jordbruksforhandlinger.